

College van burgemeester en wethouders
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 31 maart 2026

Betreft: gevraagd advies over Handboek Nijmegen Toegankelijk

Geacht college,

In de adviesaanvraag is de adviescommissies gevraagd te reflecteren op het nieuwe handboek. De Seniorenraad vindt het voorliggende handboek goed ontworpen. De gevraagde reflectie van de Seniorenraad volgt hierna. De Seniorenraad wil als stakeholder in de toekomst de verslagen van de jaarevaluaties en afwijkende situaties ontvangen.

De Seniorenraad is betrokken geweest bij de Evaluatie van het eerdere Handboek Toegankelijkheid en ook bij het onderzoek van Sweco. ZRCN heeft vanwege zijn expertise een belangrijke rol bij de totstandkoming van dit Handboek Nijmegen Toegankelijk gehad en deze rol met verve vervuld. De Seniorenraad kan zich helemaal vinden in het basisprincipe 'Design for all' en het doel om omgevingen te creëren die voor iedereen bruikbaar zijn.

Algemeen (proces)

1. Beheer om de toegankelijkheid te garanderen. Wij constateren dat het in de openbare ruimte vaak aan nacontrole en/of handhaving ontbreekt, bv. wanneer derden de straat of het trottoir hebben opengebroken dan wel blokkeren. Voorbeelden:
 - Lange Hezelstraat (einde nabij Kronenburgerpark), mede door de kinderkopjes is het (meerdere malen opengebroken) trottoir al jaren hobbelig met extra gevaar voor vallen;
 - Heggen en auto's op de stoep, in de combinatie staan er soms diverse auto's direct achter elkaar, dan is één heg voldoende om helemaal terug te moeten en over de rijbaan (valt onder Normendeel p.12 en 13, max. lengte 'vernauwing').

Advies 1: besteed aandacht aan beheer- en onderhoudsplannen en controleer ter plekke, zeker na werkzaamheden, en verscherp de handhaving van verkeerd geparkeerde auto's en overhangend groen.

2. Zorg voor structurele monitoring van tussentijdse meldingen van stakeholders en gemeenschap voor tijdig en toekomstig herontwerp/renovatie. Zorg voor (goede opvolging door) het gebruik van een schouw van buurtbewoners, ervaringsdeskundigen, klankbordgroep et cetera. Vergeet hierbij het stadscentrum niet.

Een paar voorbeelden:

- Een marktkoopman informeerde iemand van de Seniorenraad over de (niet zo) kleine verhoging die aan het einde van de Burchtstraat loopt, als een gebrekkige voetgangersstrookaanduiding waarover veel mensen struikelen en fietsers omvallen.
- Na vele aanpassingen en bouwprojecten is de oversteekbaarheid van de Weurtseweg vóórdat die fietsroute wordt nog altijd een probleem. (De beste plek op route naar de Industrie is via de trapjes bij de bushalte, vóór de vluchtheuvel langs die in de bocht ligt. Hopelijk komt er ter hoogte van de Boterfabriek nog een betere mogelijkheid).
- Gevaarlijke situaties waar de rijweg meer gedaald/ ingeklonken is dan de trottoirs en opritten, zoals bij het laatste stuk van de Annastraat. Stoepen komen dan a.h.w. 'scheef' te hangen en voldoen niet meer aan de max 4% genoemd op Normendeel p. 28
- Verder signaleren wij dat bij de huidige Ledverlichting van auto's er meer dan voorheen verblinding van (oudere) fietsers optreedt. Zijn hier ontwerp oplossingen (wegprofielen?) voor te bedenken of uit te proberen?

Advies 2: besteed in de processen meer aandacht aan de opvolging van ontwerpfouten/ veranderde wensen op de langere termijn. Bijvoorbeeld mogelijkheden voor verbetering/ wijziging van materialen of wegprofielen.

- a. De Seniorenraad vraagt zich af hoe prioritering en agendering van herontwerp plaatsvindt, en zorg voor budget hiervoor.
 - b. Zorg voor realistische afschrijvingstermijnen en overweeg hiervoor een post op te nemen in de begroting.
3. De plek van de straatnaamborden is vaak zodanig – te hoog, te ver weg, aan de straatkant overzijde van de zijstraat- dat deze niet leesbaar zijn voor de diverse verkeersdeelnemers en voetgangers. Dat geldt zeker bij brede verkeerswegen. 's Avonds zijn de borden niet goed verlicht door puur licht pal van boven.

Advies 3: herijk de positie van de straatnaamborden voor de langere termijn vooral met het oog op fietsers en voetgangers. Indien stroomlijning niet mogelijk is, dan in elk geval qua hoogte, tegenlicht (zon/ hemel) en belichting. (Stroomlijning met landelijke norm, NEN norm, 1772:2024)

4. De 7 m. breedte die nodig is om een tussenplaats (oversteken in etappes bij lange oversteken) te normeren, is niet de enige factor die van belang is. Ook drukte en hoeveelheid senioren/ kwetsbare personen in de omgeving kunnen daarbij een factor zijn.

Advies 4: Tussenplaats voetgangers (Normendeel p.9): er staat bij minstens 7 m. breedte, maar zou aangevuld kunnen worden met 'en/of drukke, onoverzichtelijke situaties en/of hoge snelheden'.

Voorbeeld:

- De situatie voor het station, oversteek naar Schaeck Mathonsingel, hier is zelfs het fietspad van een tussenperron en afremlus voor de fietsers voorzien. Puur vanwege de drukte.

5. De Seniorenraad is positief over de mate waarin ZRCN (ervaringsdeskundigheid) ook bij uitvoeringszaken wordt betrokken. Aandachtspunt is of ouderen met beperkingen hier ook als ervaringsdeskundigen bij worden betrokken en/of dat deze ervaringskennis op een andere manier moet worden opgehaald. Ouderen ervaren namelijk tegelijkertijd vaak meerdere beperkingen (zicht, lopen, gehoor, oriënteren), maar in die positie zijn ze vaak niet meer in gelegenheid om die ervaringen concreet terug te leggen.

Advies 5: Besteed extra aandacht aan het ophalen van uitvoeringszaken bij kwetsbare ouderen. Voeg op p.5 in dat deze handicaps met name bij senioren zich in korte tijd en tegelijkertijd voor kunnen doen.

6. Informatievoorziening: introductie van 'parse' routes
Omdat de gemeente Nijmegen met name door de vele hoogteverschillen (waaronder bruggen) niet alle routes voldoende inclusief kan maken zou zij de communicatie aan bezoekers en nieuwe bewoners over door ons genoemde 'parse' routes kunnen ontwikkelen. De Stikke Hezelstraat is voor mensen die minder goed ter been zijn wel degelijk te omzeilen, en de lift die er bij de Waalkade 'achter het Casino' is, is voor veel mensen, o.a. toeristen, onbekend.

Advies 6: Ontwikkel communicatie over (door ons) als 'paars' benoemde routes.

Tenslotte

Positieve signalen zijn er ook:

- Situatie bij Loetje (begin Voorstadslaan): hier is een hinderlijke brandkraan weggehaald, en zijn extra paaltjes en een plasticcontainer geplaatst, en uiteindelijk is ook gehandhaafd op de ondeugdelijk aangelegde bestrating.
- Situatie bij kruispunt Slotemaker de Bruïneweg - Annastraat, daar is zowel effectief de fietsstrook tot en met het verkeerslicht verlengd én de oversteektijd aangepast.
- Goede ervaringen met meldingen via Meld- en herstel.

PM

Normendeel p.1: de indeling (letters A t/m T) komt niet terug bij de desbetreffende kopjes van de paragrafen. Dat lijkt wel handzaam en tegelijkertijd ook blz. nrs. op p.1, (als inhoud) omdat de bijlage dan ook echt als naslagwerk kan fungeren.

Graag zien wij uw reactie op het bovenstaand advies tegemoet en zijn zoals altijd tot nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groeten,

Marianne de Bruijn
Voorzitter Seniorenraad Nijmegen

Julia Portier
Ambtelijk secretaris Seniorenraad
j1.portier@nijmegen.nl

Opgesteld door:
Jolande Siemerink, lid Seniorenraad
Jaqueline Loeffen, Lid Seniorenraad